

ЗАКОН ЗА МЕДИУМИ

Редакциски пречистен текст*

Предмет

Член 1

(1) Со овој закон се пропишуваат основните начела и услови што треба да бидат исполнети од страна на издавачите на медиуми утврдени со овој закон при вршење на дејноста, како и обезбедување на заштита на малолетни лица, одговорен уредник и уредништво, правото на новинар да го изнесе своето мислење и став и да одбие да изврши налог, односно задача, заштита на изворот на информации, импресум, јавност во работата на издавачот на медиум и правото на исправка и одговор на објавена информација како и условите и постапката за доделување финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми.

(2) Предмет на овој закон не се содржините што се објавуваат во медиум и ниту една одредба од овој закон не смее да се толкува на начин што ќе значи регулација на содржините.

Дефиниции

Член 2

Одделни изрази, во смисла на во овој закон, го имаат следново значење:

1. Медиуми се средства за јавно информирање, односно каков било вид на комуникација како весници, магазини, програми на радиото и телевизијата, он-лајн медиуми – интернет портали, телетекст и други средства за дневно или периодично објавување на уреднички обликувани содржини во пишана форма, звук или слика, со цел да се информираат и задоволат културните, образовните и другите потреби на пошироката јавност. Медиуми не се билтени, каталози и други форми на публикации, независно од средството за објавување, наменети исклучиво за огласување, образовниот систем или за деловна кореспонденција, за работата на трговските друштва, установите, здруженијата, политичките партии, државните и судските органи, јавните претпријатија, правни лица со јавни овластувања и верските организации. За медиуми не се сметаат и весниците и билтените на образовните институции, "Службен весник на Република Северна Македонија", публикациите на единиците на локалната самоуправа, плакатите, летоците, проспектите и транспарентите;

2. Содржини на медиум (во натамошниот текст: содржини) се сите видови на информации (вести, мислења, известувања, извештаи и други информации), како и авторски дела кои се објавуваат, односно емитуваат преку медиум;

* Редакциски пречистениот текст на Законот за медиуми, ги опфаќа: основниот текст на Законот, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 184/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 13/14, Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 63/24, Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 74/24, Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 218/24 и Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми, објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 87/25, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

3. Издавач на медиум е правно или физичко лице кое врши профитна или непрофитна дејност на издавање на печатен медиум, емитување на радио и телевизиски програми (радиодифузери) или публикување информативни, образовни и забавни содржини преку онлајн медиуми – интернет портали.

4. Новинар е лице кое врши активности на прибирање, анализа, обработка, обликување и/или класифицирање на информации кои се објавуваат во медиум и е вработен кај издавач на медиум или има склучен договор со истиот или е лице кое врши новинарска дејност како самостојно занимање (слободен новинар) и

5. Надлежно регулаторно тело е Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Слобода на изразување и слобода на медиумите

Член 3

(1) Се гарантира слободата на изразување и слободата на медиумите.

(2) Слободата на медиумите особено опфаќа: слобода на изразување на мислења, независност на медиумите, слобода на прибирање, истражување, објавување, избор и пренесување на информации во насока на информирање на јавноста, плурализам и разновидност на медиумите, слобода на проток на информации и отвореност на медиумите за различни мислења, уверувања и за разновидни содржини, достапност до информациите од јавен карактер, почитување на човековата индивидуалност, приватност и достоинство, слобода за основање на правни лица за вршење на дејност за јавно информирање, печатење и дистрибуција на печатен медиум и другите медиуми од земјата и странство, производство и емитување на аудио/аудиовизуелни програми, самостојност на уредникот, новинарот, авторите или креаторите на содржини или програмските соработници и другите лица, а во согласност со правилата на професијата.

(3) Слободата на медиумите може да биде ограничена само во согласност со Уставот на Република Северна Македонија.

(4) Издавачот на медиум е самостоен во уредничката политика, односно во спроведувањето на програмскиот концепт на медиумот и истиот е одговорен за своето работење согласно со овој и друг закон.

Посебни забрани

Член 4

(1) Забрането е објавување, односно емитување на содржини во медиумите со кои се загрозува националната безбедност, се поттикнува насилно уривање на уставниот поредок на Република Северна Македонија, се повикува на воена агресија или оружен конфликт или содржини чиешто ширење претставува незаконска активност, вклучувајќи и јавно поттикнување на вршење терористички дела, дела поврзани со детската порнографија и дела поврзани со расизам и ксенофобија.

(2) Забрането е објавување, односно емитување на содржини во медиумите што поттикнуваат или шират дискриминација, нетрпеливост, насилство или омраза врз основа на раса, боја на кожа, потекло, национална или етничка припадност, пол, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.

(3) Посебните забрани од ставовите (1) и (2) на овој член треба да бидат во согласност со практиката на Европскиот суд за човекови права.

Основни услови за издавање на медиум

Член 5

(1) Правно или физичко лице може во Република Северна Македонија да врши дејност на издавање на печатен медиум доколку дејноста ја впише во Трговскиот регистар или во регистарот на други правни лица што ги води Централниот регистар на Република Северна Македонија и има седиште и уредништво во Република Северна Македонија.

(2) Правно или физичко лице може во Република Северна Македонија да врши дејност на емитување на радио или телевизиски програми доколку дејноста ја впише во Централниот регистар на Република Северна Македонија, има седиште и уредништво во Република Северна Македонија и има дозвола за радио или телевизиско емитување.

(3) Дејноста на емитување на радио или телевизиски програми од ставот (2) на овој член, како и издавањето на дозволата за радио или телевизиско емитување, подетално се уредува со Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(4) Правно или физичко лице може во Република Северна Македонија да врши дејност на публикување информативни, образовни и забавни содржини во вид на текст, аудио или аудиовизуелен формат преку профитен и непрофитен онлајн медиум – интернет портал, доколку дејноста ја впише во Централниот регистар на Република Северна Македонија, има седиште и уредништво во Република Северна Македонија и на свое име има регистрирано македонски .mk или .mkd интернет домен.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, издавачите на медиуми евидентирани во Регистарот на радиодифузери како даватели на медиумски услуги за телевизиско емитување согласно со Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, можат да вршат публикување на информативни, образовни и забавни содржини преку онлајн медиум – интернет портал без да ја впишат дејноста во Централниот регистар на Република Северна Македонија, доколку имаат седиште и уредништво во Република Северна Македонија и на свое име имаат регистрирано македонски .mk или .mkd интернет домен.

(6) Надлежното регулаторно тело води регистри на издавачи на медиуми кои ги објавува на својата веб страница, согласно со овој закон и Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(7) Регистарот на издавачи на печатен медиум содржи податоци за:

- фирмата и седиштето, односно назив и адреса на издавачот на печатен медиум,
- име и презиме на одговорното лице на издавачот на печатен медиум и
- името на весникот или на магазинот.

(8) Регистарот на издавачи на онлајн медиуми – интернет портали се води во електронска форма и содржи податоци за:

- фирмата и седиштето, односно назив и адреса на издавачот на онлајн медиум – интернет портал,

- име и презиме на одговорното лице на издавачот на онлајн медиум – интернет портал,

- името на онлајн медиумот – интернет порталот,
- интернет адреса на онлајн медиумот – интернет порталот и
- регистрантот на македонскиот .mk или .mkd интернет домен.

(9) Податоците од ставот (7) на овој член надлежното регулаторно тело ги добива од Централниот регистар на Република Северна Македонија, кој е должен во рок од пет дена од денот на извршената регистрација, истите бесплатно да ги достави.

(10) Издавачот на онлајн медиумот - интернет портал, до надлежното регулаторно тело доставува пријава за упис во Регистарот на издавачи на онлајн медиуми - интернет портали.

(11) Надлежното регулаторно тело нема да го впише издавачот на онлајн медиумот-интернет порталот во Регистарот на издавачи на онлајн медиуми-интернет портали доколку нема вработено најмалку две лица со полно работно време, односно ќе го избрише издавачот на онлајн медиумот - интернет порталот од Регистарот на издавачи на онлајн медиуми – интернет портали доколку го нема потребниот број на вработени согласно со член 15 став (3) алинеја 4 од овој закон.

(12) По исклучок на ставот (11) од овој член, надлежното регулаторно тело ќе го впише издавачот на онлајн медиумот-интернет порталот во Регистарот на издавачи на онлајн медиуми - интернет портали доколку има вработено едно лице со полно работно време и ангажирано едно лице со договор на дело, како онлајн медиум-интернет портал со мал и/или специјализиран опфат, односно ќе го избрише издавачот на онлајн медиумот - интернет порталот од Регистарот на издавачи на онлајн медиуми - интернет портали како онлајн медиум-интернет портал со мал и/или специјализиран опфат доколку го нема потребниот број на вработени, односно ангажирани лица согласно со член 15 став (3) алинеја 4 од овој закон.

(13) Надлежното регулаторно тело доставува барање за прибавување на потребните документи до Централниот регистар на Република Северна Македонија и до Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, кои се должни бесплатно да ги достават потребните документи во рок од пет дена од денот на поднесеното барање. По добивањето на сите потребни документи, надлежното регулаторно тело во рок од три дена од денот на комплетирањето на документацијата го впишува издавачот на онлајн медиум – интернет портал во Регистарот на издавачи на онлајн медиуми – интернет портали.

(14) Формата и содржината на пријавата од ставот (10) на овој член и начинот на водење на Регистарот од ставот (8) на овој член ги пропишува Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Обврска за обезбедување на заштита на малолетни лица

Член 6

(1) Печатен медиум со порнографска содржина мора да има видливо предупредување дека содржи порнографија, како и предупредување дека неговата дистрибуција, односно продажба е забранета за малолетни лица и да биде спакуван во просирна најлонска фолија.

(2) Заштитата на малолетните лица при емитување на радио или телевизиски програми се обезбедува на начин утврден во Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(3) Издавач на онлајн медиум – интернет портал е должен да преземе соодветни мерки со помош на технички средства или со адекватна заштита за ограничување, како што се филтрирање на содржината, возрасна верификација или примена на други алатки за родителска контрола, за ограничување на пристапот на малолетни лица до онлајн медиуми – интернет портали кои содржат порнографска содржина или текстуална, вербална или визуелна содржина со која се глорификуваат физички, вербални или психолошки облици на садизам и насилство.

Насловот на членот 7 и членот 7 се избришани, види: Закон за изменување и дополнување на Законот за медиуми („Службен весник на РМ“ бр.13/14).

Одговорен уредник

Член 8

(1) Секој издавач на медиум мора да има одговорен уредник кој е новинар и кој го именува и разрешува издавачот на медиум.

(2) Пред именувањето или разрешувањето на одговорниот уредник, издавачот на медиум може да побара мислење од уредништвото. Уредништвото е должно мислењето да го достави во рок од пет дена од денот на приемот на барањето.

(3) Одговорниот уредник ја води реализацијата на содржините што се објавуваат, односно емитуваат и одговора за секоја објавена информација во медиумот согласно со закон.

(4) Доколку издавач на медиум има повеќе одговорни уредници секој од нив одговара за содржината на делот од медиумската содржина за кој е одговорен.

(5) Македонската радио-телевизија за секој програмски сервис кој го емитува треба да има одговорен уредник.

(6) За одговорен уредник не може да биде именувано лице кое во рамките на вршењето на својата функција ужива имунитет од кривична одговорност.

Уредништво

Член 9

Уредништвото во издавач на медиум се состои од одговорен уредник и уредници, а може да вклучува и други програмски соработници. Доколку издавачот на медиумот нема уредници, тогаш одговорниот уредник самиот ја врши функцијата на уредништво.

Насловот на членот 10 и членот 10 се избришани, види: Закон за изменување и дополнување на Законот за медиуми („Службен весник на РМ“ бр.13/14).

Право на новинар да го изнесе своето мислење и став и да одбие да изврши налог, односно задача

Член 11

(1) На новинарот не може да му се раскине договорот за работа, да му се намали платата или промени позицијата во уредништвото или редакцијата, односно да му се намали или прекине исплатата на договорениот надоместок или

нејзин дел, како и да му се намалат или укинат и некои од другите права утврдени во Законот за работните односи, заради изнесување на свое мислење и став, доколку се во согласност со професионалните правила на новинарската професија.

(2) Новинар има право да одбие да изготви, напише или да учествува во составување на прилог чија содржина е против професионалните правила на новинарската професија за што на одговорниот уредник му доставува писмена изјава.

(3) Одредбите од овој член не ја исклучуваат одговорноста на новинарите во случаи определени согласно со Законот за работните односи.

Заштита на изворот на информации

Член 12

(1) Новинар има право да не го открие изворот на информацијата, односно податоците што можат да го откријат изворот согласно со меѓународното право и Уставот на Република Северна Македонија.

(2) Правото од ставот (1) на овој член го имаат и другите лица кои поради нивната професионална поврзаност со новинарот се запознаени со податоците што можат да го откријат изворот, по пат на собирање, уредничко обликување или ширење на информацијата.

(3) Новинарот пред да објави информација за којашто не го открива изворот е должен за тоа да го запознае одговорниот уредник.

Промена на содржина во постапка на уредничка обработка

Член 13

(1) Содржината чија смисла е во значителна мера променета во постапката на уредничка обработка не смее да се објавува под името на авторот без негова согласност.

(2) За содржината објавена спротивно на ставот (1) на овој член одговара одговорниот уредник.

(3) Доколку со содржината објавена спротивно на ставот (1) на овој член авторот смета дека му е нарушен угледот, истиот има право на надоместок на штета согласно со закон.

Импресум

Член 14

(1) Издавачот на медиум е должен на видно место за секој поединечен носител на содржина (на пример примерок од печатен медиум, телевизиска емисија и во делот за импресум на онлајн медиумот – интернет порталот) да обезбеди објавување на следниве податоци:

- назив и адреса на седиштето и уредништвото на издавачот на медиум,
- име на одговорното лице на издавачот на медиум,

- име и презиме на одговорниот уредник, односно уредниците во согласност со внатрешната организација на уредништвото и

- назив и адреса на печатницата и датумот на печатење или препечатување, како и бројот на печатени примероци, кога се работи за печатен медиум.

(2) За радиодифузери обврската од ставот (1) на овој член се применува на тој начин што податоците се објавуваат на почеток или на крајот на аудио/аудиовизуелните програми.

(3) Издавачот на медиум е должен на соодветно место за секоја содржина да ги објави следниве податоци:

- име и презиме на авторот на објавениот прилог,
- име и презиме на лицето, односно фирмата носител на авторски права за објавените содржини, освен во печатениот медиум и радио програмите,

- датум на продукцијата (месец и година) кога се работи за аудио/аудиовизуелно дело,

- потекло на аудио/аудиовизуелното дело, а доколку делото е создадено од независна продукција и информација за истото,

- името на правното, односно името и презимето на лицето кое го чува користеното културно добро или архивско дело, односно соодветната репродукција и

- името на издавачот на медиум од кој е преземен програмскиот прилог или исечок од програмскиот прилог, освен ако со меѓусебен договор поинаку не е уредено.

Јавност во работата на издавачите на медиуми

Член 15

(1) Радиодифузерите се должни до 31 март во тековната година на посебен образец пропишан од страна на надлежното регулаторно тело да му достават податоци за:

- сопственичката структура, односно податоци за називот и седиштето на правните лица или името и местото на престојување на физичките лица кои се сопственици на акции или на удел кај издавачот на медиумот, со податоци за процентот на акциите или уделот кој го стекнале и датумот на стекнување,

- податоци за одговорниот уредник/уредници,

- податоци за изворите на финансирање на радиодифузерот во претходната година (реклами, спонзорство, продажба на содржини, услуги обезбедени на трети страни и слично),

- податоци за остварените вкупни приходи и расходи на радиодифузерот во претходната година од обезбедувањето на дејноста и

- податоци за просечната гледаност или слушаност на радиодифузерот во претходната година.

(2) Издавачите на печатен медиум се должни податоците од ставот (1) алинеја 1 на овој член да ги објават во најмалку еден дневен весник, еднаш годишно, најдоцна до 31 март во тековната година и исечок од објавата да му достават на надлежното регулаторно тело во рок од 15 дена од денот на објавувањето.

(3) Издавачите на онлајн медиуми –интернет портали се должни до 31 март во тековната година на посебен образец пропишан од страна на надлежното регулаторно тело да му достават податоци за:

- сопственичката структура, односно податоци за називот и седиштето на правните лица или името и местото на престојување на физичките лица кои се сопственици на акции или удел кај издавачот на медиумот, со податоци за процентот на акциите или уделот кој го стекнале и датумот на стекнување,
- податоци за одговорниот уредник/уредници,
- податоци за остварените вкупни приходи и расходи на издавачите на онлајн медиуми –интернет портали во претходната година од обезбедувањето на дејноста и
- податоци за вкупниот број на вработени односно ангажирани лица.

(4) Радиодифузерите се должни податоците од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член да ги објават и на сопствената програма, најмалку три пати годишно, во ударни термини и снимката од објавата да му ја достават на надлежното регулаторно тело во рок од 15 дена од денот на објавувањето на начин пропишан од страна на надлежното регулаторно тело.

(5) Обрасците од ставовите (1) и (3) на овој член се објавуваат на веб страницата на надлежното регулаторно тело.

(6) Радиодифузерите се должни на надлежното регулаторно тело да му достават писмен извештај, за спроведување на обврските утврдени во дозволата за радио или телевизиско емитување, а особено за спроведувањето на програмскиот концепт, најдоцна до 31 март во тековната година. Во прилог на извештајот се доставува и информација за техничките средства преку кои се емитува или реемитува нивниот програмски сервис во Република Северна Македонија или надвор од неа. Писмениот извештај се доставува на образец кој го пропишува надлежното регулаторно тело.

(7) Надлежното регулаторно тело писмено ќе го опомене издавачот на медиумот кој нема да ги изврши обврските предвидени со овој член и ќе му даде дополнителен рок кој не може да биде пократок од 45 дена а во кој издавачот на медиумот ќе биде должен да ги изврши обврските од овој член. Доколку издавачот на медиум и во дополнителниот рок не ги изврши обврските предвидени со овој член, надлежното регулаторно тело ќе ја одземе дозволата за телевизиско или радио емитување согласно со Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(8) Издавач на печатен медиум е должен на Националната и Универзитетската библиотека на Република Северна Македонија бесплатно да и доставува примерок од секој издаден број на печатен медиум.

(9) Одредбите од овој член не се однесуваат на јавниот радиодифузен сервис.

Заштита на конкуренцијата кај издавачите на медиуми

Член 16

На издавачите на медиуми соодветно се применуваат прописите за заштита на конкуренцијата кои важат во Република Северна Македонија.

Право на исправка на објавена информација

Член 17

(1) Секој има право од издавач на медиум, односно од одговорен уредник на издавач на медиум да бара, без надоместок, да објави исправка на објавена информација во која се наведуваат неточните факти објавени во информацијата, а со кои биле повредени неговите права или интереси. Право на исправка имаат и правните лица и други организации и тела, доколку со информацијата биле повредени нивните права или интереси.

(2) Барањето за објавување на исправка се поднесува до одговорниот уредник на издавачот на медиум во писмена форма во рок од 30 дена од денот на објавувањето на информацијата на која се однесува исправката. Барањето мора да биде образложено и потпишано од страна на подносителот на исправката и да ги содржи сите потребни податоци за подносителот на исправката, како и неговата адреса.

(3) Во исправката на објавена информација покрај исправка на погрешните тврдења или неточните наводи во објавената информација, може да се изнесуваат факти и околности со кои подносителот на исправката ги побива или битно ги дополнува наводите во објавената информација.

(4) Во случај кога се работи за научна или уметничка критика не се дава право на исправка, освен доколку со истата се врши само исправка на неточни факти.

(5) Не може да се бара исправка доколку издавачот на медиум, до денот на поднесувањето на барањето за исправка, веќе претходно сам објавил исправка на истата информација. Ако подносителот на барањето за исправка смета дека издавачот на медиумот не ја објавил исправката на соодветен начин, во тој случај може да бара остварување на своето право во согласност со членот 23 од овој закон.

(6) Доколку лицето за кое се однесува информацијата е починато, право на објавување на исправка имаат неговите деца, посвоени деца, брачните другари, родители, посвоители, браќа и сестри или правни лица, доколку информацијата се однесува на дејноста која ја вршело покојното лице во врска со тоа правно лице.

(7) Подносителот на барањето за објавување на исправка мора јасно да ја наведе информацијата, односно податокот од информацијата на кој се однесува барањето за исправка и датумот на нејзината објава.

Објава на исправка

Член 18

(1) Исправката се објавува, без измени и дополнувања, на исто или соодветно место во содржината на медиумот и на ист или соодветен начин на оној на кој била објавена информацијата. Исправката не смее да биде несразмерно подолга од информацијата, односно од делот на информацијата на која се однесува. Исправката може да се објави во изменета форма само доколку на тоа се согласи подносителот на барањето на исправката. Исправката мора да биде објавена на начин што од самиот наслов може да се види дека се работи за исправка. Исправка без согласност на подносителот на барањето на исправката не смее да се објавува меѓу реакции или писма на читателите, односно гледачите или слушателите.

(2) Во програмите на радиодифузерите исправката се објавува со читање во истата програма и термин во која е објавена информацијата на која се однесува исправката или во истиот вид на програма со исто ниво на гледаност или слушаност.

Начин и услови за објавувања на исправка

Член 19

(1) Исправката мора да биде објавена во рок од два дена од доставувањето на барањето во првиот нареден број, ако се работи за периодични изданија или во друг медиум, ако се работи за не периодична публикација. Во време на изборен процес исправката мора да биде објавена во првото следно издание, односно првата следна програма од ист вид веднаш по примањето на исправката.

(2) Во истото издание, односно програма од ист вид, не може заедно со исправката да се објавува и коментар на таа исправка или одговор на исправката. За коментар на исправка или одговор на исправка се применуваат одредбите од овој закон кои се однесуваат на постапката за остварување на правото на исправка.

(3) Одговорниот уредник е должен да ја објави исправката, освен кога:

- исправката не се однесува на информацијата на која се повикува заинтересираното лице,
- исправката не содржи податоци во врска со наводите во информацијата,
- исправката е во спротивност на со закон заштитените интереси на трети лица,
- барањето за објава на исправката не е потпишано од подносителот на барањето или од овластеното лице на државно тело или правно лице,
- исправката е несразмерно поголема од информацијата на која таа се однесува, односно на делот од информацијата на која истата се однесува, освен ако исправката се однесува на клевета или на информација со навредлива содржина,
- исправката е напишана на јазик кој не е идентичен на јазикот на којшто е објавена оспорената информација,
- во случај кога се работи за научна или уметничка критика, освен доколку со неа се врши исправка на неточни податоци, навредливи и тенденциозни наводи,
- веќе е побарана исправка на истата содржина на информацијата или доколку тече спор пред надлежниот суд поради не објавување на исправката,
- издавачот на медиум веќе сам објавил исправка на објавената информација,
- барањето е поднесено по истекот на рокот утврден во членот 17 став (2) од овој закон и
- исправката содржи навреда или клевета.

(4) Одговорниот уредник е должен во случаите од ставот (3) на овој член писмено да го извести барателот на исправката за причината за не објавување на исправката, во рокот кој е пропишан за објавување на исправката согласно со ставот (1) на овој член.

Право на копија од објава

Член 20

(1) Издавачот на медиум е должен на заинтересирано лице, на негов трошок, да му обезбеди копија од објавената информација и тоа најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на писменото барање на заинтересираното лице.

(2) Копијата од ставот (1) на овој член се доставува до заинтересираното лице само за лична употреба.

(3) Не е дозволено умножување ниту јавно објавување на копијата од ставот (1) на овој член без согласност на издавачот на медиум освен во рамките на судска постапка.

(4) Во случај издавачот на медиум да не ја зачувал објавената информација од ставот (1) на овој член, ќе се смета дека издавачот на медиум ја има објавено информацијата за која се бара исправка.

Чување на објава

Член 21

Доколку заинтересираното лице во рок од осум дена од објавата на информацијата писмено ќе извести дека ќе бара објавување на исправка, одговорниот уредник во издавачот на медиумот е должен да ја чува објавата на информацијата на која се однесува барањето на исправка, се додека бараната исправка не се објави, односно не се заврши судската постапка која се води во врска со објавените спорни информации, односно додека не завршат законски пропишаните рокови за остварување на правата на исправка или судска заштита.

Барање за исправка од издавач на медиум кој престанал да постои

Член 22

Објава на исправка може да се бара и кога информацијата била објавена од издавач на медиум кој во меѓувреме престанал да постои. Подносителот на барањето за исправка има право од издавачот на тој медиум или од неговиот правен следбеник да бара, на негов трошок, да му обезбеди објавување на исправката во друг медиум кој по нивото на гледаност/слушаност, односно тираж е сличен со него.

Право на тужба

Член 23

(1) Ако одговорниот уредник на издавач на медиум не ја објави исправката на начин и во роковите определени со членот 19 од овој закон, заинтересираното лице има право да покрене тужба против одговорниот уредник пред надлежниот суд во рок од 30 дена од истекот на рокот за објавување на исправката, односно од денот кога исправката не била објавена или била објавена на начин кој не е во согласност со овој закон.

(2) Судските спорови во врска со објавата на исправката се решаваат по итна постапка.

(3) Одговорниот уредник е должен при објавувањето на исправката по завршување на судската постапка да наведе дека објавувањето се извршува врз основа на правосилна судска пресуда и притоа е должен да ја цитира изречената пресуда.

Сменување на одговорен уредник по поднесување на тужба

Член 24

Доколку по поднесувањето на тужбата за објава на исправката се смени одговорниот уредник на издавачот на медиум, тужителот може до крајот на главната расправа да го измени тужбеното барање и наместо претходниот тужен да го тужи новиот одговорен уредник. За таква измена на тужбеното барање не е потребна согласност од првобитниот тужен, ниту од новиот одговорен уредник.

Право на објава на информации поврзани со судски постапки

Член 25

(1) Секое правно или физичко лице споменато во содржина на медиум дека против него е поднесена кривична пријава или дека е покрената истражна или кривична постапка има право во рок од три месеци од донесувањето на одлуката за отфрлање на кривичната пријава, донесување на правосилно решение со кое е прекината истражната или кривичната постапка или е донесена ослободителна правосилна пресуда, да бара од одговорниот уредник да ја објави информацијата за тоа.

(2) На објавувањето на информациите од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите од овој закон кои се однесуваат на постапката за остварување на правото на исправка.

Право на одговор на објавена информација

Член 26

(1) Физичко или правно лице има право да поднесе барање до издавач на медиум, односно до одговорен уредник на издавачот на медиумот, без надоместок, да објави негов одговор на објавена информација, доколку физичкото или правното лице има поврзаност со наведените факти објавени во информацијата или доколку има легитимен интерес.

(2) Одговорот од ставот (1) на овој член содржи текст или порака од иста природа и со иста должина, како и објавената информација. Со одговорот суштински се негираат или битно се надополнуваат спорните наводи за фактите и податоците во објавената информација.

Начин на објава на одговор

Член 27

(1) Одговорот на објавената информација мора да се објави без промена или дополнување со исклучок на правописните грешки.

(2) Одговорниот уредник има право од подносителот на барањето за објавување на одговор на објавена информација, пред објавата да побара скратување на одговорот.

(3) На правото на одговор се применуваат одредбите од член 19 од овој закон.

(4) Одговорниот уредник може да одбие да го објави одговорот во случај кога објавената информација е дел од веродостоен извештај од јавни седници на државни органи и судови.

(5) Одговорниот уредник може да одбие да го објави одговорот и во случај кога во одговорот се наведуваат очигледни неточни податоци или тврдења, како и други наводи кои со сигурност се непогодни за докажување.

(6) Доколку одговорниот уредник смета дека само некои од податоците или тврдењата не се точни или непогодни за докажување, тој не смее да одбие да го објави одговорот без претходно да го повика подносителот на барањето за одговор за да ги из земе од одговорот тие податоци и тврдења.

Право на тужба

Член 28

Одредбите од членот 23 од овој закон што се однесуваат на правото на тужба соодветно се применуваат и во случај ако одговорниот уредник на издавач на медиум не го објави одговорот на објавена информација.

Финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми

Член 28-а

(1) Владата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Владата) еднаш годишно во тековната календарска година објавува јавен повик за финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми за претходната календарска година.

(2) Јавниот повик од ставот (1) на овој член ги содржи условите од членот 28-б став (3) од овој закон и истиот трае 10 дена од денот на објавувањето. Јавниот повик се објавува на веб- страницата на Владата, како и во најмалку три дневни весници кои се издаваат на територијата на Република Северна Македонија, од кои еден од весниците што се издаваат е на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот.

(3) Финансиската поддршка за печатење и дистрибуција на печатените медиуми се врши од предвидените средства од Буџетот на Република Северна Македонија, така што вкупната финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми не смее да го надмине износот од 0.03% од реализираните даночни приходи утврдени во последната донесена завршна сметка на Буџетот на Република Северна Македонија.

(4) На дневните печатени медиуми кои се издаваат на македонски јазик им се доделуваат средства во висина од 50% за направените трошоци за печатење и во висина од 50% за направените трошоци за дистрибуција, а на дневните печатени медиуми кои се издаваат на јазик различен од македонскиот јазик, а кој го зборуваат припадниците на заедниците кои се најмалку 20% или помалку од 20% од населението во Република Северна Македонија загарантирани со Уставот, во висина од 70% за направените трошоци за печатење и во висина од 70% за направените трошоци за дистрибуција. Средства во висина од 70% за направените трошоци за печатење и 70% од направените трошоци за дистрибуција ќе им се доделат и на неделните, месечните и локалните печатени медиуми, согласно со доставените фактури за претходната календарска година.

Право на учество

Член 28-б

(1) Право на учество на јавниот повик имаат дневни, неделни, месечни и локални печатени медиуми од општ информативен карактер кои објавуваат содржина насочена кон непрекинато информирање на јавноста за тековните политички, економски, социјални теми и прашања, регистрирани на територијата на Република Северна Македонија кај надлежен орган, определен со закон.

(2) Печатените медиуми од ставот (1) на овој член поднесуваат барање за финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми до Владата.

(3) Печатените медиуми од ставот (1) на овој член треба да ги исполнуваат следниве услови:

- да имаат подмирени јавни давачки за претходната календарска година,
- да немаат отворена постапка за стечај,
- да немаат отворена постапка за ликвидација,
- да не им е изречена споредна казна забрана за учество во постапки за јавен повик, доделување договори за јавна набавка и договори за јавно приватно партнерство,
- да не им е изречена споредна казна привремена или трајна забрана за вршење на одделна дејност,
- да не им е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност, односно привремена забрана за вршење одделна дејност,
- да се регистрирани во Регистарот на издавачи на печатени медиуми во Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиуми,
- да се печателе и дистрибуирале на пазарот најмалку три години до денот на објавувањето на јавниот повик и
- последните три години до денот на објавувањето на јавниот повик во континуитет да се продавале на пазарот по цена од минимум 10 денари за националните дневни весници, минимум 10 денари за локалните неделници и минимум 50 денари за националните неделни и месечни печатени медиуми.

(4) Формата, содржината и начинот на доставување на барањето од ставот (2) на овој член, како и потребната документација за исполнување на условите од ставот (3) на овој член, ја пропишува министерот за дигитална трансформација.

Постапка и критериуми за избор на печатени медиуми одобрување на барањето

Член 28-в

(1) Постапката за избор на печатените медиуми корисници на финансиската поддршка за печатење и дистрибуција ја спроведува Комисијата за поддршка на печатени медиуми (во натамошниот текст: Комисијата), формирана од страна на Владата.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од пет члена, од кои тројца од членовите на Комисијата се вработени во Генералниот секретаријат на Владата, еден член е од Здружението на новинари на Македонија (ЗНМ) и еден член е од Асоцијацијата за заштита на национални печатени медиуми (АЗНПМ), а еден од членовите на Комисијата се избира за претседател на Комисијата.

(3) Владата со деловник го уредува начинот на работа на Комисијата од ставот (1) на овој член.

(4) Комисијата од ставот (1) на овој член врз основа на доставените барања од членот 28-б став (2) од овој закон и комплетната документација, доставува предлог за избор на печатен медиум кој ги исполнува условите од членот 28-б став (3) од овој закон за добивање финансиска поддршка за печатење и дистрибуција на печатени медиуми до Владата.

(5) За изборот на печатени медиуми кои ги исполнуваат условите за добивање финансиска поддршка, Владата донесува одлука.

(6) Владата врз основа на одлуката од ставот (5) на овој член, финансиската поддршка за печатење и дистрибуција на печатените медиуми ја исплаќа со склучување на договор.

(7) Против одлуката од ставот (5) на овој член дозволена е тужба во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката до Управниот суд на Република Северна Македонија.

Надзор

Член 29

(1) Надлежното регулаторно тело врши исклучиво административен надзор над исполнување на обврските утврдени во членовите 6, 8, 14 и 15 од овој закон, согласно со Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(2) Мерките кои надлежното регулаторно тело може да ги преземе, а кои се утврдени во Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, соодветно се применуваат и во случај на повреда на одредбите од овој закон.

Прекршочни одредби

Член 30

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) печатен медиум со порнографска содржина не обезбеди заштита на малолетни лица на начин утврден во членот 6 став (1) од овој закон;

2) онлајн медиум – интернет портал со порнографска содржина не обезбеди заштита на малолетни лица на начин утврден во членот 6 став (3) од овој закон;

3) не именува одговорен уредник согласно со членот 8 став (1) од овој закон;

4) не ги објави податоците согласно со членот 14 од овој закон;

5) не ги достави податоците во рок и на начин утврдени во членот 15 ставови (1) и (3) од овој закон или не ги објави истите согласно со членот 15 ставови (2) и (4) од овој закон и

6) не достави писмен извештај на начин и во рок согласно со членот 15 став (6) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговец-поединец за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 31

(1) Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) не достави примерок од секој издаден број на печат до Националната и Универзитетската библиотека на Република Северна Македонија (член 15 став (7));

2) не изврши објава на исправка согласно со членот 18 од овој закон;

3) не ја изврши објавата на исправката на начин и под услови утврдени со членот 19 од овој закон;

4) на заинтересирано лице не му обезбеди копија од објавена информација, согласно со членот 20 став (1) од овој закон;

5) не ја објави бараната информација согласно со членот 25 од овој закон и

6) не објави одговор на начин согласно со членот 27 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговец-поединец за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 31-а

За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд согласно со Законот за прекршоците.

Преодни одредби

Членот 32 е избришан, види: Закон за изменување и дополнување на Законот за медиуми („Службен весник на РМ“ бр.13/14).

Член 33

Податоците од членот 5 став (5) од овој закон, за постоечките издавачи на печатен медиум, Централниот регистар на Република Северна Македонија е должен да ги достави до надлежното регулаторно тело во рок од два месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 34

Образецот од членот 15 став (1) од овој закон надлежното регулаторно тело ќе го донесе во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Завршни одредби

Член 35

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ од Законот за изменување и дополнување на Законот за медиуми („Службен весник на РМ“ бр.13/14)

Член 21

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување
на Законот за медиуми
(„Службен весник на РСМ“ бр.63/24)

Член 4

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување и дополнување
на Законот за медиуми
(„Службен весник на РСМ“ бр.74/24)

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
од Законот за изменување и дополнување
на Законот за медиуми
(„Службен весник на РСМ“ бр.218/24)

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
од Законот за изменување и дополнување
на Законот за медиуми
(„Службен весник на РСМ“ бр.87/25)

Член 8

Подзаконски акт предвиден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Регистарот на издавачи на онлајн медиуми – интернет портали ќе се воспостави во рок од 45 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.